

Program profilaktyki

Zespołu Szkół im. Ks. Jana Siuzdaka w Wołkowie

na rok szkolny 2016/2017

1. Wstęp

Program profilaktyki Zespołu Szkół jest nieodłącznym elementem statutu Zespołu i wspólnie z programem wychowawczym realizuje cele wychowawczo-opiekuńcze oraz profilaktyczne. Głównym założeniem programu profilaktyki jest szeroko rozumiana działalność szkoły na rzecz zapobiegania zachowaniom ryzykownym oraz interwencja w sytuacjach wymagających zdecydowanej reakcji na niepożądane zjawiska i zachowania uczniów. Program profilaktyki w swoich założeniach ma na celu wspomóc wychowawczą rolę rodziców, dostarczać wiedzy i przykładów na temat przestrzegania norm współżycia społecznego oraz przygotować uczniów do życia w dorosłym świecie ludzi odpowiedzialnych za swoje zachowania. Realizacja programu profilaktyki jest przewidziana na rok szkolny 2016/2017 .

2. Podstawa prawna:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 191 ze zm.),*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977 ze zm.),*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U. z 2003 r. Nr 26 poz. 226),*
- *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 124),*
- *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10 poz. 55 ze zm.).*

3. Diagnoza problemów występujących w społeczności szkolnej

Program profilaktyki został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i zachowań uczniów. Badaniem diagnostycznym objęto nauczycieli, uczniów i rodziców. Przeprowadzone badanie i obserwacja wykazały, że największymi problemami i zagrożeniami w szkole są:

- przejawy łamania zasad współżycia w grupie
- niska kultura osobista,
- używanie wulgaryzmów,
- przypadki stosowania agresji, w tym szczególnie słownej,
- nieumiejętność wykorzystania wolnego czasu (nadmierne spędzanie czasu przy komputerze, tablecie, smartfonie itp.)

4. Założenia programu:

- 1) główne założenia programu koncentrują się wokół przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym i niepożądanym przez skutecznie prowadzoną profilaktykę zachowań,
- 2) zadaniem Szkoły jest wzmacnianie pozytywnych zachowań uczniów oraz promowanie działań, które służą powszechnie akceptowanym normom społecznym,
- 3) profilaktyka zachowań, stała diagnoza zachowań uczniów będzie prowadzona na bieżąco w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy oraz w formie przedstawień i scenek z zakresu profilaktyki zachowań,
- 4) profilaktyka w szkole będzie opierała się na następujących działaniach:
 - a) wzmocnienie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym także z uczniem zdolnym,
 - b) wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych – koła zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i wychowawcze,
 - c) wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości i autorytetów),
 - d) wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych;
- 5) Szkoła będzie kontynuowała współpracę z następującymi instytucjami:
 - a) placówki kulturalno-oświatowe (ośrodek kultury, biblioteka publiczna, kino, teatr, muzea i inne):
 - uczestnictwo w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym,
 - udział w spotkaniach poświęconych problemom zdrowotnym,
 - udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno-oświatowe,

b) placówki oświatowo-opiekuńcze (poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnia uzależnień, gminny ośrodek pomocy społecznej):

- pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce,
- pomoc dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych,
- udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
- udział w spotkaniach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy specjalistów;

c) wymiar sprawiedliwości (sąd, kuratorzy, policja):

- współpraca z kuratorem, sadem rodzinnym,
- udział w zajęciach prowadzonych przez policjantów na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości.

5. Cele programu:

- 1) dbałość o zapewnienie uczniom bezpiecznych warunków nauki,
- 2) systematyczne monitorowanie zachowań uczniów, w szczególności zachowań ryzykownych,
- 3) wzmacnianie pozytywnych zachowań uczniów, dostarczanie przykładów właściwych postaw,
- 4) zwracanie uwagi na kulturalne zachowania,
- 5) zapobieganie i prowadzenie profilaktyki uzależnień takich jak alkoholizm, narkomania, nikotynizm itp.,
- 6) zapobieganie nadmiernemu spędzaniu czasu przy komputerze i innych urządzeniach komunikacyjnych, przestrzeganie przed cyberprzemocą,
- 7) promowanie zdrowego trybu życia,
- 8) utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój,
- 9) wzmocnienie roli koleżeństwa i przyjaźni wśród młodzieży.

6. Cele szczegółowe:

- 1) poznawanie zasad savoir-vivre'u w praktyce,
- 2) systematyczne uświadamianie uczniom szkodliwości używania wulgaryzmów,
- 3) promowanie szacunku do języka ojczystego,
- 4) przeprowadzenie cyklu lekcji wychowawczych poświęconych szkodliwości zachowań ryzykownych, w tym wszelkim przejawom przemocy i agresji,
- 5) realizacja zajęć poświęconych szkodliwości alkoholu, narkotyków, tytoniu, dopalaczy itp.,
- 6) zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania uczniów,
- 7) przeprowadzenie zajęć dotyczących cyberprzemocy, szkodliwości nadmiernego spędzania czasu przy komputerze,

- 8) doskonalenie umiejętności efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem,
- 9) budowanie własnego wizerunku i wiary we własne możliwości,
- 10) zdobywanie wiedzy o zdrowym trybie życia,
- 11) rozwijanie umiejętności interpersonalnych, asertywności, rozładowania negatywnych emocji,
- 12) kształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych,
- 13) wspieranie rodziców w procesie wychowania uczniów, np.: poprzez przeprowadzenie pogadanek, szkolenia.

7. Formy i metody realizacji programu profilaktyki:

A. Strategie informacyjne (metody):

- pogadanka podczas lekcji,
- spotkanie ze specjalistą,
- prezentacja filmu,
- wycieczka,

B. Strategie edukacyjne (metody):

- rysunki,
- drama,
- przedstawienia,
- burza mózgów,
- dyskusja,
- symulacja różnych sytuacji życiowych, np. rozwiązywanie wyimaginowanego konfliktu,
- technika uzupełniania zdań,
- gry i zabawy dydaktyczne,
- praca w małych grupach,
- metody pedagogiki zabawy,
- uroczystości szkolne,

C. Strategie działań alternatywnych (metody):

- wycieczki,
- festyny,
- zajęcia i zawody sportowe itp.,

D. Strategie interwencyjne (metody):

- interwencja w środowisku domowym ucznia prowadzona przez upoważnione osoby lub instytucje (policja, sąd rodzinny, kuratorzy),

- interwencja w środowisku szkolnym ucznia,
- interwencja w sytuacji kryzysu rozwojowego (prowadzona przez specjalistę),
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna (prowadzona przez specjalistę).

7. Osoby odpowiedzialne za realizację:

- Dyrektor Zespołu Szkół,
- wychowawcy klas,
- nauczyciele pozostałych przedmiotów,
- pedagog szkolny,
- rodzice,
- pielęgniarka szkolna.

8. Ewaluacja programu:

- obserwacje,
- rozmowy wychowawcze,
- opinie uczniów i rodziców,
- analiza dokumentów Zespołu Szkół.

9. Spodziewane efekty:

- zmniejszenie liczby zachowań agresywnych, głównie agresji werbalnej,
- utrwalenie zachowań asertywnych,
- wzrost wiedzy uczniów oraz rodziców na temat uzależnień i przeciwdziałania im,
- dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- umiejętność organizowania czasu wolnego,
- świadome i umiejętne korzystanie z komputera, Internetu, TV,
- prawidłowe reakcje w sytuacji zagrożenia,
- zachowanie higieny osobistej,
- sukcesy uczniów w Szkole.

10. Harmonogram zadań

Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
<p>1. Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spotkania z przedstawicielami Straży Pożarnej, Policji itp. ➤ Spotkania z pracownikami służby zdrowia, szkolenia z zakresu pierwszej pomocy. ➤ Monitorowanie zachowania uczniów na terenie szkoły. ➤ Obserwacja uczniów w sytuacjach lekcyjnych i pozalekcyjnych. ➤ Wspólne wypracowanie zasad i norm współpracy obowiązujących w danej grupie klasowej i szkolnej (kontrakty klasowe). 	<p>Wszyscy pracownicy szkoły</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
<p>2. Zapobieganie trudnościom adaptacyjnym w środowisku szkolnym i wzmacnianie więzi koleżeńskich. Doskonalenie umiejętności komunikacji interpersonalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obserwacje, rozmowy z uczniami i z rodzicami. ➤ Zajęcia, gry, zabawy integrujące, budujące zaufanie w grupie. ➤ Lekcje wychowawcze prowadzone metodami aktywizującymi. ➤ Zajęcia kształtujące umiejętność komunikacji interpersonalnej. ➤ Pogadanki i szkolenia dla rodziców organizowane przy współpracy pedagoga szkolnego. ➤ Organizowanie pomocy koleżeńkiej w klasie. ➤ Wzmacnianie poczucia koleżeństwa, integracja zespołu klasowego. 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny</p>	<p>Cały rok</p>

3. Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	Zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania uczniów, zajęć wyrównawczych i specjalistycznych.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny	Cały rok szkolny
4. Propagowanie zasad dobrego zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizacja i przeprowadzenie konkursu dotyczącego zasad savoir vivre'u. ➤ Stosowanie zasad dobrego zachowania na co dzień. ➤ Walka z wulgaryzmami i propagowanie kulturalnych sposobów komunikowania się. 	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog	Cały rok szkolny
5. Wzmacnianie poczucia własnej wartości i radzenie sobie ze stresem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Konsultacje indywidualne z uczniami, rodzicami uczniów. ➤ Zajęcia na godzinach wychowawczych i wychowania do życia w rodzinie poświęcone wzmacnianiu poczucia własnej wartości, pewności siebie, określenia swoich mocnych i słabych stron, radzenia sobie ze stresem. ➤ Prezentacja swoich talentów podczas uroczystości szkolnych, na gazetkach ściennych i na stronie internetowej. ➤ Projekty gimnazjalne –praca metodą projektu. 	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny	Cały rok
6. Kształtowanie postawy asertywnej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktywne metody pracy, pogadanki na lekcjach. ➤ Przeprowadzenie zajęć wychowawczych uświadamiających uczniom istotę asertywności i właściwego jej rozumienia. 	Wszyscy nauczyciele, wychowawcy, pedagog	Cały rok
7. Rozwiązywanie sytuacji konfliktowych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Praca metodami aktywizującymi. ➤ Lekcje tematyczne poświęcone rozwiązywaniu konfliktów. ➤ Rozmowy indywidualne z uczniem, rodzicami. 	Wychowawcy nauczyciele, pedagog	Cały rok

<p>8. Przeciwdziałanie przemocy i agresji słownej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dyżury nauczycieli podczas przerw. Natychmiastowe reagowanie na wszelkie przejawy negatywnego zachowania uczniów. ➤ Poruszanie tematyki przemocy, agresji słownej, cyberprzemocy w trakcie godzin wychowawczych. ➤ Spotkania ze specjalistami. ➤ Prowadzenie klasowych zeszytów uwag i gazetek tematycznych. ➤ Zajęcia w kołach zainteresowań, udział w konkursach (działania alternatywne). ➤ Spotkania z przedstawicielami policji. 	<p>Wychowawcy nauczyciele, pedagog</p>	<p>Cały rok</p>
<p>9. Profilaktyka uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Realizacja zagadnień dotyczących uzależnień w trakcie zajęć lekcyjnych, wycieczek. ➤ Pedagogizacja rodziców na zebraniach ogólnoszkolnych z udziałem specjalistów. ➤ Diagnozowanie środowiska szkolnego - konstruowanie ankiet i ankietowanie uczniów na temat używek. ➤ Współpraca z pedagogiem szkolnym. ➤ Wykonanie gazetek klasowych n/t szkodliwości palenia papierosów i picia alkoholu, nadmiernego korzystania z Internetu, rozmowy, pogadanki. 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, Samorząd Uczniowski</p>	<p>W ciągu roku</p>
<p>10. Zasady zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zajęcia dotyczące zasad zdrowego stylu życia np. ruchu, higieny osobistej, dbałości o zdrowie, właściwego odżywiania. ➤ Realizacja wycieczek, projektów: „Trzymaj formę”, „Zachowamy piękno i walory przyrodnicze Bieszczad”, „Moje Bieszczady”, programów: „Mleko piję, świat podbiję”, „Owoce w szkole”. 	<p>Pielęgniarka, wychowawcy, pedagog, nauczyciele</p>	<p>W ciągu roku</p>

<p>11. Właściwe korzystanie ze środków masowego przekazu i technologii komunikacyjnej (tv, Internet, prasa itp.).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tematyka godzin wychowawczych poświęcona: cyberprzemocy, właściwemu korzystaniu ze środków masowego przekazu, uzależnienia od Internetu, gier komputerowym, technologii komunikacyjnej. Właściwe korzystanie z telefonów, smartfonów, tabletów itp. ➤ Prelekcja dla rodziców. 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog</p>	<p>Cały rok, na bieżąco, według potrzeb</p>
<p>12. Współpraca z rodzicami i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się profilaktyką i pomocą rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Systematyczne spotkania wychowawców, nauczycieli z rodzicami i opiekunami uczniów. ➤ Udział rodziców w życiu szkoły (organizacja wycieczek, imprez okolicznościowych, dyskotek). ➤ Współpraca nauczycieli z logopedą, pedagogiem szkolnym i rodzicami. ➤ Prowadzenie dokumentacji z zakresu udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej (teczka wychowawcy). ➤ Dożywianie uczniów na terenie szkoły. ➤ Współdziałanie z instytucjami wspierającymi proces wychowania np. GOKSiT w Polańczyku, BDK Lesko, Biblioteka Gminna i Powiatowa, Poradnia Psych.-Ped., policja, GOPS. 	<p>Wychowawcy klas, przedstawiciele wymienionych instytucji, Rada Rodziców, pedagog</p>	<p>Cały rok, według potrzeb i harmonogramu imprez szkolnych</p>
<p>13. Monitorowanie frekwencji uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Przestrzegania procedur dotyczących obowiązku szkolnego i konsekwencji opuszczania zajęć. 	<p>Wszyscy nauczyciel, pedagog</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

Program profilaktyki został przedstawiony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu **31.08.2016 r.** i zatwierdzony do realizacji Uchwałą Rady Pedagogicznej **nr VII/2016/2017 z dnia 14.09.2016 r.** oraz przedstawiony Radzie Rodziców w dniu **7.09.2016 r.** i zatwierdzony Uchwałą Rady Rodziców **nr II/2016/2017 z dnia 7.09.2016 r.**

Przewodniczący Rady Pedagogicznej: *Witold Orłowski*

Przewodniczący Rady Rodziców: *Mariusz Siuciak*